

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów „Mechanizm transgraniczny”

(2019/C 86/10)

Sprawozdawca: Bouke ARENDS (NL/PES), członek zarządu gminy Emmen

Dokument źródłowy: Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie mechanizmu eliminowania barier prawnych i administracyjnych w kontekście transgranicznym

COM(2018) 373 final

I. ZALECANE POPRAWKI

Zalecana poprawka 1

Motyw 12

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Z barierami prawnymi zmagają się głównie osoby stykające się z innymi na granicach lądowych, ponieważ przekraczają one granice codziennie lub każdego tygodnia. Aby skoncentrować wpływ niniejszego rozporządzenia na regionach najbliższych położonych przy granicach oraz o najwyższym stopniu integracji i kontaktów pomiędzy sąsiadującymi państwami członkowskimi, niniejsze rozporządzenie powinno być stosowane w odniesieniu do regionu transgranicznego rozumianego jako terytorium objęte i sąsiadującymi ze sobą regionami położonymi przy granicach lądowych co najmniej dwóch państw członkowskich w przypadku regionów poziomu NUTS 3[1]. Nie powinno to uniemożliwiać państw członkowskim stosowania Mechanizmu również w odniesieniu do granic morskich i zewnętrznych innych niż te z krajami stowarzyszonymi w EFTA.</p> <p>[1] Rozporządzenie (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) (Dz.U. L 154 z 21.6.2003, s. 1).</p>	<p>Aby skoncentrować wpływ niniejszego rozporządzenia na regionach najbliższych położonych przy granicach oraz o najwyższym stopniu integracji i kontaktów pomiędzy sąsiadującymi państwami członkowskimi, niniejsze rozporządzenie powinno być stosowane w odniesieniu do sąsiadujących ze sobą regionów położonych przy granicach lądowych lub morskich co najmniej dwóch państw członkowskich w przypadku regionów poziomu NUTS 2 i 3[1]. Nie powinno to uniemożliwiać państw członkowskim stosowania Mechanizmu również w odniesieniu do granic morskich i zewnętrznych innych niż te z krajami stowarzyszonymi w EFTA.</p> <p>[1] Rozporządzenie (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) (Dz.U. L 154 z 21.6.2003, s. 1).</p>

Uzasadnienie

Konieczne jest umożliwienie stosowania rozporządzenia również do granic morskich i uwzględnienie regionów NUTS 2, aby stosować jak najbardziej odpowiedni poziom NUTS dla określenia Mechanizmu pozwalającego usunąć prawne i administracyjne przeszkody w działalności transgranicznej.

Zalecana poprawka 2

Artykuł 3 – Definicje

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:	Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:
1) „region transgraniczny” oznacza terytorium objęte sąsiadującymi ze sobą regionami na poziomie NUTS 3 położonymi przy granicach lądowych co najmniej dwóch państw członkowskich;	1) „region transgraniczny” oznacza terytorium objęte sąsiadującymi ze sobą transgranicznymi regionami na poziomie NUTS 2 i 3 położonymi przy granicach lądowych lub morskich co najmniej dwóch państw członkowskich lub między jednym lub kilkoma państwami członkowskimi a jednym lub kilkoma krajami trzecimi ;
2) obejmie wspólne projekty dotyczące dowolnego elementu infrastruktury mającego wpływ na dany region transgraniczny lub dowolnej usługi świadczonej w ogólnym interesie gospodarczym w danym regionie transgranicznym.	2) „wspólny projekt” oznacza dowolny element infrastruktury mający wpływ na dany region transgraniczny lub dowolną usługę świadczoną w ogólnym interesie gospodarczym w danym regionie transgranicznym, niezależnie od tego, czy efekt ten występuje po obu stronach, czy po jednej stronie granicy ;
3) „przepis prawa” oznacza każdy przepis prawny lub administracyjny, zasadę lub praktykę administracyjną stosowaną w kontekście wspólnego projektu, przyjęty lub wdrożony przez organ prawodawczy lub wykonawczy;	3) „przepis prawa” oznacza każdy przepis prawny lub administracyjny, zasadę lub praktykę administracyjną stosowaną w kontekście wspólnego projektu, przyjęty lub wdrożony przez organ prawodawczy lub wykonawczy;
4) „bariera prawna” oznacza każdy przepis prawa dotyczący planowania, rozwoju, obsady personelu, finansowania lub funkcjonowania wspólnego projektu, który utrudnia realizację własnego potencjału regionu przygranicznego w ramach kontaktów transgranicznych;	4) „bariera prawna” oznacza każdy przepis prawa dotyczący planowania, rozwoju, obsady personelu, finansowania lub funkcjonowania wspólnego projektu, który utrudnia realizację własnego potencjału regionu przygranicznego w ramach kontaktów transgranicznych;
5) „inicjator” oznacza podmiot, który identyfikuje barierę prawną i uruchamia Mechanizm, przekazując dokument inicjujący;	5) „inicjator” oznacza podmiot, który identyfikuje barierę prawną i uruchamia Mechanizm, przekazując dokument inicjujący;
6) „dokument inicjujący” oznacza dokument sporządzony przez jednego lub większą liczbę inicjatorów w celu uruchomienia Mechanizmu;	6) „dokument inicjujący” oznacza dokument sporządzony przez jednego lub większą liczbę inicjatorów w celu uruchomienia Mechanizmu;
7) „zobowiązujące się państwo członkowskie” oznacza państwo członkowskie, na którego terytorium zgodnie z danym europejskim zobowiązaniem transgranicznym („Zobowiązanie”) lub europejskim oświadczeniem transgranicznym („Oświadczenie”) będą stosowane przepisy prawa przekazującego państwa członkowskiego lub w braku odpowiednich przepisów – ustanowione będzie rozwiązanie prawne <i>ad hoc</i> ;	7) „zobowiązujące się państwo członkowskie” oznacza państwo członkowskie, na którego terytorium zgodnie z danym europejskim zobowiązaniem transgranicznym („Zobowiązanie”) lub europejskim oświadczeniem transgranicznym („Oświadczenie”) będą stosowane przepisy prawa przekazującego państwa członkowskiego lub w braku odpowiednich przepisów – ustanowione będzie rozwiązanie prawne <i>ad hoc</i> ;
8) „przekazujące państwo członkowskie” oznacza państwo członkowskie, którego przepisy prawa będą stosowane w zobowiązującym się państwie członkowskim zgodnie z danym Zobowiązaniem lub Oświadczeniem;	8) „przekazujące państwo członkowskie” oznacza państwo członkowskie, którego przepisy prawa będą stosowane w zobowiązującym się państwie członkowskim zgodnie z danym Zobowiązaniem lub Oświadczeniem;
9) „właściwy organ zobowiązujący się” oznacza organ zobowiązującego się państwa członkowskiego uprawniony do wyrażenia zgody na stosowanie na terytorium tego państwa przepisów prawa przekazującego państwa członkowskiego zgodnie z danym Zobowiązaniem lub – w odniesieniu do Oświadczenia – do podjęcia zobowiązania do uruchomienia prac legislacyjnych niezbędnych do derogowania przepisów prawa krajowego;	9) „właściwy organ zobowiązujący się” oznacza organ zobowiązującego się państwa członkowskiego uprawniony do wyrażenia zgody na stosowanie na terytorium tego państwa przepisów prawa przekazującego państwa członkowskiego zgodnie z danym Zobowiązaniem lub – w odniesieniu do Oświadczenia – do podjęcia zobowiązania do uruchomienia prac legislacyjnych niezbędnych do derogowania przepisów prawa krajowego;

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
10) „właściwy organ przekazujący” oznacza organ przekazującego państwa członkowskiego uprawniony do przyjmowania przepisów prawa, które będą stosowane w zobowiązującym się państwie członkowskim, lub ich stosowania na jego terytorium;	10) „właściwy organ przekazujący” oznacza organ przekazującego państwa członkowskiego uprawniony do przyjmowania przepisów prawa, które będą stosowane w zobowiązującym się państwie członkowskim, lub ich stosowania na jego terytorium;
11) „obszar stosowania” oznacza obszar w zobowiązującym się państwie członkowskim, w którym stosuje się przepisy prawa przekazującego państwa członkowskiego lub rozwiązanie prawne <i>ad hoc</i> .	11) „obszar stosowania” oznacza obszar w zobowiązującym się państwie członkowskim, w którym stosuje się przepisy prawa przekazującego państwa członkowskiego lub rozwiązanie prawne <i>ad hoc</i> .

Uzasadnienie

Dodanie granic morskich zgodnie z art. 4 rozporządzenia w celu wyjaśnienia zakresu geograficznego.

Wspólny projekt sugeruje, że projekt faktycznie ma miejsce na terenie danych regionów NUTS 3, ale opracowanie wspólnego projektu może mieć wpływ tylko na terytorium jednego regionu lub gminy.

Zalecana poprawka 3

Artykuł 4 – Możliwości eliminowania barier prawnych przez państwa członkowskie

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
1. Państwa członkowskie podejmują decyzję albo o stosowaniu Mechanizmu, albo o dalszym stosowaniu istniejących instrumentów służących eliminowaniu barier prawnych utrudniających wdrażanie wspólnych projektów w regionach transgranicznych na danej granicy z jednym lub większą liczbą sąsiadujących państw członkowskich.	1. Właściwy organ państwa członkowskiego podejmuje decyzję albo o stosowaniu Mechanizmu, albo o dalszym stosowaniu istniejących instrumentów służących eliminowaniu barier prawnych utrudniających wdrażanie wspólnych projektów w regionach transgranicznych z jednym lub większą liczbą sąsiadujących państw członkowskich.
2. Państwo członkowskie może również postanowić, że na danej granicy z jednym lub większą liczbą sąsiadujących państw członkowskich przyłączy się do stosowania skutecznego instrumentu ustanowionego formalnie lub nieformalnie przez jedno lub większą liczbę sąsiadujących państw członkowskich.	2. Właściwy organ państwa członkowskiego może również postanowić, że w przypadku wspólnych projektów w regionach przygranicznych z jednym lub większą liczbą sąsiadujących państw członkowskich przyłączy się do stosowania skutecznego instrumentu ustanowionego formalnie lub nieformalnie przez jedno lub większą liczbę sąsiadujących państw członkowskich.
3. Państwa członkowskie mogą również stosować Mechanizm w regionach transgranicznych na granicach morskich lub w regionach transgranicznych pomiędzy jednym lub większą liczbą państw członkowskich oraz jednym lub większą liczbą krajów trzecich lub jednym lub większą liczbą krajów i terytoriów zamorskich.	3. Właściwe organy państw członkowskich mogą również stosować Mechanizm w regionach transgranicznych na wewnętrznych lub zewnętrznych granicach morskich. Państwa członkowskie mogą stosować Mechanizm także w regionach transgranicznych pomiędzy jednym lub większą liczbą państw członkowskich w ramach wspólnego projektu z jednym lub większą liczbą krajów trzecich lub terytoriów zamorskich.
4. Państwa członkowskie informują Komisję o wszelkich decyzjach podjętych na podstawie niniejszego artykułu.	4. Państwa członkowskie informują Komisję o wszelkich decyzjach podjętych na podstawie niniejszego artykułu.

Uzasadnienie

Artykuł czwarty powoduje niejasności w różnych wersjach językowych. Tekst prawny można interpretować w niektórych wersjach językowych tak, jakby państwo członkowskie potrzebowało innego państwa członkowskiego do stosowania mechanizmu granicznego do państwa trzeciego. Mimo że wersja angielska jest wiodąca, lepiej jest tak zredagować tekst, by we wszystkich językach wyraźnie wskazywał, że państwo członkowskie UE może w ramach wspólnego projektu zastosować mechanizm graniczny z sąsiadującym krajem trzecim bez udziału drugiego państwa członkowskiego UE.

Należy przewidzieć, że regiony o kompetencjach ustawodawczych mogą ustanowić i zastosować Mechanizm niezależnie od woli państwa członkowskiego, gdy istnieją przeszkody prawne wpływające na kwestie kompetencji legislacyjnych na szczeblu regionalnym.

W kontekście korzystania z omawianego Mechanizmu należy wyraźnie wspomnieć o wewnętrznych i zewnętrznych granicach morskich.

Zalecana poprawka 4

Artykuł 5 – Transgraniczne punkty koordynujące

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>1. Jeżeli państwo członkowskie decyduje się stosować Mechanizm, ustanawia co najmniej jeden transgraniczny punkt koordynujący poprzez:</p> <p>a) wyznaczenie, na poziomie krajowym lub regionalnym lub na obu tych poziomach, osobnego transgranicznego punktu koordynującego;</p> <p>b) ustanowienie transgranicznego punktu koordynującego w strukturze innego organu lub podmiotu na poziomie krajowym lub regionalnym;</p> <p>c) powierzenie odpowiedniemu organowi lub podmiotowi dodatkowych zadań krajowego lub regionalnego transgranicznego punktu koordynującego.</p> <p>2. Państwa członkowskie zobowiązujące się i przekazujące określają nadto:</p> <p>a) czy transgraniczny punkt koordynujący lub organ zobowiązujący się/przekazujący będzie uprawniony do zawierania i podpisywania Zobowiązań oraz decydowania o derogacji obowiązujących krajowych regulacji prawnych od daty wejścia w życie tego Zobowiązania; lub</p> <p>b) czy transgraniczny punkt koordynujący lub organ zobowiązujący się/przekazujący będzie uprawniony do podpisywania Oświadczeń i składania w nich formalnych zapewnień, że właściwy organ zobowiązujący się podejmie niezbędne działania zmierzające do przyjęcia przez właściwe organy stanowiące prawo w tym państwie członkowskim aktów ustawodawczych lub innych aktów w określonym terminie.</p> <p>3. Państwa członkowskie informują Komisję o wyznaczonych transgranicznych punktach koordynujących do dnia rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia.</p>	<p>1. Jeżeli właściwy organ państwa członkowskiego decyduje się stosować Mechanizm, ustanawia co najmniej jeden transgraniczny punkt koordynujący poprzez:</p> <p>a) wyznaczenie, na poziomie krajowym lub regionalnym lub na obu tych poziomach, osobnego transgranicznego punktu koordynującego;</p> <p>b) ustanowienie transgranicznego punktu koordynującego w strukturze innego organu lub podmiotu na poziomie krajowym lub regionalnym;</p> <p>c) powierzenie odpowiedniemu organowi lub podmiotowi dodatkowych zadań krajowego lub regionalnego transgranicznego punktu koordynującego.</p> <p>2. Właściwe organy państw członkowskich zobowiązujące się i przekazujące określają nadto:</p> <p>a) czy transgraniczny punkt koordynujący lub organ zobowiązujący się/przekazujący będzie uprawniony do zawierania i podpisywania Zobowiązań oraz decydowania o derogacji obowiązujących krajowych regulacji prawnych od daty wejścia w życie tego Zobowiązania; lub</p> <p>b) czy transgraniczny punkt koordynujący lub organ zobowiązujący się/przekazujący będzie uprawniony do podpisywania Oświadczeń i składania w nich formalnych zapewnień, że właściwy organ zobowiązujący się podejmie niezbędne działania zmierzające do przyjęcia przez właściwe organy stanowiące prawo w tym państwie członkowskim aktów ustawodawczych lub innych aktów w określonym terminie.</p> <p>3. Państwa członkowskie informują Komisję o wyznaczonych transgranicznych punktach koordynujących do dnia rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia.</p>

Uzasadnienie

Należy przewidzieć możliwość, by regiony o kompetencjach ustawodawczych mogły ustanowić i zastosować Mechanizm. Dlatego też same regiony powinny utworzyć swe regionalne transgraniczne punkty koordynujące.

Poprawka 5

Artykuł 7 – Zadania Komisji w zakresie koordynacji

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>1. Komisja realizuje następujące zadania w zakresie koordynacji:</p> <p>a) współpracuje z transgranicznymi punktami koordynującymi;</p> <p>b) publikuje i aktualizuje listę wszystkich krajowych i regionalnych transgranicznych punktów koordynujących;</p> <p>c) tworzy i utrzymuje bazę danych obejmującą wszystkie Zobowiązania i Oświadczenia;</p> <p>2. Komisja przyjmie akt wykonawczy dotyczący funkcjonowania bazy danych, o której mowa w ust. 1 lit. c) i określający formularze, które będą stosowane przez transgraniczne punkty koordynujące do przekazywania informacji o wdrażaniu i stosowaniu Mechanizmu. Ten akt wykonawczy jest przyjmowany zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 23 ust. 2.</p>	<p>1. Komisja realizuje następujące zadania w zakresie koordynacji:</p> <p>a) współpracuje z transgranicznymi punktami koordynującymi;</p> <p>b) publikuje i aktualizuje listę wszystkich krajowych i regionalnych transgranicznych punktów koordynujących;</p> <p>c) tworzy i utrzymuje bazę danych obejmującą wszystkie Zobowiązania i Oświadczenia;</p> <p>d) opracowuje strategię komunikacji wspierającą: i) wymianę przykładów dobrych praktyk, ii) praktyczną realizację zakresu tematycznego rozporządzenia; iii) dalsze objaśnienie procedury uzyskania Zobowiązania lub Oświadczenia.</p> <p>2. Komisja przyjmie akt wykonawczy dotyczący funkcjonowania bazy danych, o której mowa w ust. 1 lit. c) i określający formularze, które będą stosowane przez transgraniczne punkty koordynujące do przekazywania informacji o wdrażaniu i stosowaniu Mechanizmu. Ten akt wykonawczy jest przyjmowany zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 23 ust. 2.</p>

Uzasadnienie

Wprowadzeniu w życie rozporządzenia powinna towarzyszyć jasna i praktyczna kampania informacyjna, która ułatwi jego zastosowanie stronom zainteresowanym.

Poprawka 6

Artykuł 25 – Sprawozdawczość

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p style="text-align: center;">Artykuł 25</p> <p style="text-align: center;">Sprawozdawczość</p> <p>Do dd mm rrrr [tj. pierwszego dnia miesiąca następującego po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia + pięć lat; uzupełnia Urząd Publikacji] Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komitetowi Regionów sprawozdanie dotyczące stosowania niniejszego rozporządzenia, oceniające w oparciu o wskaźniki jego skuteczność, efektywność, przydatność i europejską wartość dodaną oraz możliwości jego uproszczenia.</p>	<p style="text-align: center;">Artykuł 25</p> <p style="text-align: center;">Ocena</p> <p>1. Do dd mm rrrr [tj. pierwszego dnia miesiąca następującego po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia + pięć lat; uzupełnia Urząd Publikacji] Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komitetowi Regionów sprawozdanie dotyczące stosowania niniejszego rozporządzenia, oceniające w oparciu o wskaźniki jego skuteczność, efektywność, przydatność i europejską wartość dodaną oraz możliwości jego uproszczenia. W sprawozdaniu zwraca się szczególną uwagę na zakres geograficzny i zakres tematyczny rozporządzenia.</p> <p>2. Sprawozdanie powstaje po publicznych konsultacjach z różnymi zainteresowanymi stronami, w tym z władzami lokalnymi i regionalnymi.</p>

Uzasadnienie

Komisja wybrała NUTS3 jako obszar geograficzny do celów stosowania rozporządzenia. Niewykluczone, że skuteczność rozporządzenia zostanie zwiększona poprzez rozszerzenie zakresu geograficznego. Ocena powinna zapewnić większą jasność w tej kwestii.

Komisja zdecydowała się w swoim wniosku na zastosowanie tematyczne dotyczące infrastruktury i usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym. Należy ocenić, czy w zakres stosowania rozporządzenia może wchodzić więcej obszarów polityki.

II. ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

Uwagi ogólne

1. Docenia obecne wysiłki Komisji Europejskiej zmierzające do konkretnych prac nad lepszym wykorzystaniem potencjału regionów przygranicznych i umożliwieniem wzrostu i zrównoważonego rozwoju.
2. Zauważa, że obecnie nie ma jednolitych europejskich przepisów prawnych, które usuwałyby wąskie gardła prawne i administracyjne wzdłuż granic, a istnieje jedynie kilka mechanizmów regionalnych, takich jak Unia Gospodarcza Beneluksu i Rada Nordycka. Zgadza się zatem z wnioskiem dotyczącym rozporządzenia, ponieważ tworzy on jednoznaczny uzupełniający instrument prawny dla wszystkich granic wewnętrznych i zewnętrznych, a tym samym umożliwia usuwanie wąskich gardeł w całej UE według jednej procedury.
3. Dziękuje Komisji za poważne potraktowanie zaleceń z poprzednich opinii KR-u na temat przeszkód granicznych, w szczególności opinii w sprawie komunikatu „Zwiększanie wzrostu gospodarczego i spójności w regionach przygranicznych UE”.
4. Przypomina, że UE ma 40 wewnętrznych regionów przygranicznych, stanowiących 40 % terytorium Unii i 30 % ludności UE; podkreśla potrzebę wyeliminowania barier prawnych i administracyjnych, a także poprawienia połączeń zarówno drogowych, jak i kolejowych w celu wzmocnienia współpracy w regionach przygranicznych UE i integracji europejskiej oraz stymulowania rozwoju regionalnego.
5. Podkreśla, że zmiany w ważnych obszarach polityki krajowej obecnie utrudniają pełne korzystanie ze swobód rynku wewnętrznego: usunięcie zaledwie 20 % istniejących przeszkód może doprowadzić do zwiększenia PKB o 2 % i powstania ponad miliona nowych miejsc pracy.
6. Uważa za istotne, by rozporządzenie uwzględniało również granice morskie, tak by było jasne, że zasięg geograficzny nie ogranicza się tylko do granic lądowych.
7. Zwraca uwagę na możliwości stosowania niniejszego rozporządzenia również w odniesieniu do regionów NUTS 2, aby w różnych warunkach stosować jak najbardziej odpowiedni poziom NUTS dla określenia mechanizmu pozwalającego usunąć prawne i administracyjne przeszkody w działalności transgranicznej.
8. Zauważa, że mechanizm transgraniczny może przyczynić się do sprostania wyzwaniom, przed którymi stoi wiele regionów położonych przy zewnętrznych granicach lądowych lub morskich.
9. Instrument ten ma ogromne znaczenie dla pogłębienia współpracy sąsiedzkiej regionów przygranicznych, a także dla społeczno-kulturalnego rozwoju tych regionów, obywatelstwa europejskiego i poparcia społecznego dla UE. To przede wszystkim w tych regionach widoczna jest europejska idea i wspólne wartości. Europejski Mechanizm Transgraniczny może to wzmocnić.

Oddolna inicjatywa i dobrowolność

10. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Mechanizm umożliwia regionom przygranicznym podejmowanie inicjatywy, rozpoczynanie dialogu i procedury dotyczących wąskich gardeł prawnych i administracyjnych stwierdzonych w takich przypadkach jak budowa infrastruktury transgranicznej, zastosowanie ram prawnych do świadczenia usług i działanie służb ratowniczych.

11. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że wniosek jako oddolny instrument prawny może skutecznie wspierać projekty współpracy transgranicznej, umożliwiając władzom lokalnym i regionalnym stosowanie przepisów państwa członkowskiego na terytorium innego granicznego państwa członkowskiego, na wcześniej określonym obszarze, w odniesieniu do konkretnego projektu.

12. Zgadza się z Komisją, że istnieje już kilka skutecznych mechanizmów, takich jak Rada Nordycka i Unia Gospodarcza Beneluksu, i postrzega Europejski Mechanizm Transgraniczny jako dobre uzupełnienie istniejących mechanizmów i rozwiązań funkcjonujących w państwach członkowskich i pomiędzy nimi. KR domaga się jednak dalszych wyjaśnień, w jaki sposób Europejski Mechanizm Transgraniczny może być stosowany w praktyce w uzupełnieniu do istniejących mechanizmów.

13. Uznaje wartość dodaną dobrowolności zastosowania instrumentu do konkretnego projektu, co daje możliwość wyboru najbardziej odpowiedniego instrumentu – mechanizmu UE lub innego istniejącego instrumentu dwustronnego – w celu usunięcia przeszkód prawnych utrudniających realizację wspólnego projektu w warunkach transgranicznych.

14. Zwraca się do Komisji, by regiony o kompetencjach ustawodawczych mogły wybrać możliwość ustanowienia i zastosowania Mechanizmu w celu otrzymania przekazywanych przepisów prawa od właściwego organu innego państwa członkowskiego, gdy istnieją przeszkody prawne wpływające na kwestie kompetencji legislacyjnych na szczeblu regionalnym. Wnosi również, by w każdym razie same regiony utworzyły regionalne transgraniczne punkty koordynujące.

15. Zarazem zachęca do stosowania ujednoczonych zasad, które mogłyby zostać wykorzystane przy tworzeniu nowych mechanizmów finansowych UE w zakresie wsparcia współpracy regionów transgranicznych.

Zakres stosowania

16. Dostrzega potrzebę ustanowienia przez Komisję granicy zastosowania rozporządzenia, ale wyraża zaniepokojenie z powodu ograniczenia zastosowania rozporządzenia do obszaru NUTS 3 i w związku z tym wzywa do oceny w terminie pięciu lat od wejścia w życie zarówno zakresu geograficznego, jak i tematycznego.

17. Wzywa Komisję do wyjaśnienia, jakie wspólne projekty są kwalifikowalne, oraz do rozgraniczenia projektów infrastrukturalnych i usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym. Zwraca uwagę Komisji, że niekiedy na szczeblu lokalnym i regionalnym nie jest jasne, co obejmują usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym. Wzywa do dalszego zbadania wraz z Komisją i państwami członkowskimi tematycznego zastosowania rozporządzenia w oparciu o faktyczne przypadki i przykłady.

18. Z analizy wynika, że tekst nie zawsze został konsekwentnie przetłumaczony, przez co nie jest jasne, w jaki sposób należy stosować konkretne artykuły, w szczególności art. 4 ust. 3 dotyczący zastosowania do państw trzecich. Komitet dostrzega przeszkodę w postaci ograniczania współpracy z państwami trzecimi ze względu na pozorne odniesienie do dwóch państw członkowskich UE. Jednocześnie uważa, że stosowne byłoby jaśniejsze sformułowanie artykułów wniosku dotyczącego rozporządzenia dotyczących sporządzenia i przedłożenia dokumentu inicjującego i związanych z tym kwestii, które regulują artykuły 8–12.

Wdrażanie i funkcjonowanie

19. Uważa proponowaną procedurę za kompleksową. Ze względu na innowacyjny charakter Mechanizmu konieczne będzie wyjaśnienie kroków, które należy podjąć w celu uzyskania zobowiązania lub oświadczenia, ale istnieje ryzyko, że doprowadzi to do obciążeń administracyjnych dla regionów i państw członkowskich. Dlatego też KR wyraźnie popiera ocenę zawartą w art. 25, która obejmuje również uproszczenie stosowania rozporządzenia. Dodatkowo zachęca do nagłośnienia problemu, tak by władze krajowe rozpoczęły prace nad upraszczaniem rodzimych przepisów.

20. Podkreśla potrzebę szybkiego i wyraźnego wdrożenia tego rozporządzenia i zwraca się do Komisji o uwzględnienie doświadczeń i wniosków nabytych podczas fazy wdrażania rozporządzenia w sprawie EUWT oraz o zachęcenie państw członkowskich do jak najszybszego zastosowania Mechanizmu do projektów transgranicznych. Zakłada przy tym, że rola transgranicznych punktów koordynujących wymaga dalszych wyjaśnień. Pragnie również, by podobnie jak ma to już miejsce w przypadku EUWT, KR był odpowiedzialny za rejestrację Europejskich konwencji transgranicznych i europejskich deklaracji transgranicznych, aby sprzyjać dzieleniu się doświadczeniami i wymianie najlepszych praktyk.

21. Uważa, że należy również wziąć pod uwagę, że inne struktury współpracy terytorialnej takie jak wspólnoty robocze mogą być przydatne i uzupełniać Mechanizm.
22. Wzywa swoich członków do dzielenia się przykładami dotyczącymi m.in. transgranicznych połączeń transportowych, wspólnych działań służb ratowniczych, rozwoju parków przemysłowych itp.
23. Wzywa instytucje UE i państwa członkowskie, aby wdrażaniu rozporządzenia towarzyszyła jasna strategia komunikacyjna, ze szczególnym uwzględnieniem wymiany najlepszych praktyk i zakresu przedmiotowego rozporządzenia.
24. Podkreśla komplementarność Europejskiego Mechanizmu Transgranicznego i instrumentu EUWT oraz fakt, że EUWT jako podmiot ponadnarodowy i regionalny byłby praktycznym narzędziem do inicjowania i wdrażania projektów w ramach nowego mechanizmu. Należy jednak wyjaśnić bardziej szczegółowo, w jaki sposób Europejski Mechanizm Transgraniczny i EUWT uzupełniają się nawzajem.
25. Uważa, że Europejski Mechanizm Transgraniczny jest dobrym uzupełnieniem programów Interreg, ponieważ Mechanizm ten może w pewnych sytuacjach stworzyć interesujące możliwości, które mogłyby ułatwić realizację projektów transgranicznych.

Bruksela, dnia 5 grudnia 2018 r.

Karl-Heinz LAMBERTZ

*Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów*
